

نگاهی به اخلاق و سیاست در بخش اساطیری و حماسی شاهنامه فردوسی و ایللیاد و ادیسه

سعدالله رحیمی^۱، محمد دیانتی^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی کرمان

چکیده

بر مبنای اخلاق و سیاست در تطبیق بخش اساطیری و حماسی شاهنامه فردوسی و ایللیاد و ادیسه هومر، مقاله زیر شکل گرفت. هدف نشر زوایایی از اندیشه منش های انسانی دو تن از خردمندان باستانی، از متن آثار کهن آنان است. نوشتار از جنبه موضوع، زمان، مکان یعنی، ساختار نظم و نثر حماسی، مفهومی تطبیقی دارد. سراسر منظومه فردوسی را پرتوی از فرّ تبار ایرانی فراگرفته است، و با فضای حاکم بر زمان و زندگی قهرمانان ایللیاد و ادیسه، که نشانی از عناصر و مولفه های اخلاق و سیاست خدایان متعدد، در انجمن های مختلف صورت می گیرد، سلحشوری و حفظ و حراست از سرزمین را در پرتو کانون گرم خانوادگی و وفاداری نشان می دهند. اهتزاز بیرق فرهنگ عدل و دانش، در ورای پند سه گانه پندار، گفتار و کردار نیک، و اندرزهای حکیم طوس، با آن چه در ایللیاد و ادیسه از زبان خدایان و الهه ها به قهرمانان و پهلوانان القا می شود، در ذهن و زبان شاهان و پهلوانان نمود دارد، که از نکته های مشابه و تفاوت هاست. جنبه های واقعی زندگی، وصف حالت های درونی و عاطفی زنان در کنار توصیف شخصیت ها، طبیعت، و آموزه های تربیتی و اخلاقی، به کمک حماسه سازی های پهلوانان، و موسیقی تنیده در ابیات، بیش از همه از دلالتگی و ملال زن و زخم بی رحم ابزار بر پیکر پهلوانان آنان نشان دارد، که راستی و درستی را در فرهنگ مردم باستان با روشی اخلاق پسند به جا می گذارد. پژوهشگر فرهنگ اساطیری و حماسی، با شیوه کتابخانه ای آثار علمی و کاربردی، از منظر اخلاق و تربیت بهینه، نیز، سیاست، با تطبیق در بخش اسطوره ای و حماسی شاهنامه فردوسی و ایللیاد و ادیسه هومر می نگرد و به بررسی و بازنمایی می نشیند.

واژه های کلیدی: فردوسی، هومر، اخلاق، سیاست، اسطوره، حماسه